

Dzień Bociana Białego

2014-05-31

31 maja w Polsce i na świecie obchodzony jest Dzień Bociana Białego.

Bociany białe *Ciconia ciconia* są nieodłącznym symbolem polskiej wsi i jednym ze zwiastunów wiosny. W Polsce podlegają ochronie ściślejszej i należą do gatunków wymagających ochrony czynnej. Szacuje się, że w Polsce gniazduje ponad 50 000 par, co przekłada się na pierwsze miejsce wśród krajów europejskich, wybieranych przez bociany na lęgi. Na drugim miejscu jest Hiszpania, dalej Ukraina, Białoruś, Litwa i Łotwa.

Bociany podejmując co roku dalekie wędrówki pomiędzy Europą i Afryką pokonują niezwykle niebezpieczną trasę. W czasie przelotów nad Libanem gdzie od lat istnieje tradycja strzelania do ptaków giną ich setki, a może nawet tysiące. Obecnie w ramach współpracy polsko-libańskiej podejmowane są działania mające na celu propagowanie wiedzy oraz ochronę ptaków migrujących. Więcej o kampanii edukacyjnej w artykule [Ochrona migrujących ptaków](#).

Pierwsze powracające osobniki mogą pojawiać się w Polsce już pod koniec lutego, ale ich wczesno wiosenny przylot przypada najczęściej na drugą połowę marca i pierwszą połowę kwietnia.

Coraz częściej bociany białe zakładają swoje tzw. „bocieńce” w pobliżu siedzib ludzkich, co sprzyja zainteresowaniu mieszkańców losami par lęgowych i przekłada się na liczne zgłoszenia do organów ochrony przyrody w sytuacjach, gdy lęg lub stan gniazda jest zagrożony. Jednym z działań ochronnych prowadzonych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska jest stawianie platform pod gniazda bocianie na słupach betonowych, mających zastąpić gniazda zlokalizowane w miejscach niebezpiecznych - na przykład obumierające topole. Prowadzenie takich prac możliwe jest dzięki dofinansowaniu ze środków zewnętrznych.

Samiec oznajmia zajęcie gniazda typowym dla bocianów klekotaniem, któremu towarzyszy naprzemienne odchylenie głowy do tyłu i opuszczanie jej. Dźwięki te mają na celu zwabienie samicy, a klekot wydawany w duecie przez ptaki obu płci jest częścią rytuału godowego i ma odstraszać inne bociany, pojawiające się z zamiarem przejęcia gniazda. Ptaki te przystępują do swoich pierwszych lęgów w wieku 4 - 5 lat i składają najczęściej od 3 do 5 jaj. Młode osobniki wykluwają się najczęściej po ok. 33 dniach, a do momentu podejmowania prób wstawania mija jeszcze 60 - 65 dni.

Upierzenie tego gatunku bociana jest głównie białe, z czarnymi piórami na skrzydłach. Młode ptaki w odróżnieniu od dorosłych osobników mają szaro - czarne nogi oraz takie same dzioby. Bociany, gdy osiągną dojrzałość mierzą nawet 120 cm licząc od czubka dzioba do końca ogona, a rozpiętość skrzydeł wynosi od 150 do 210 cm.

Bociany białe są mięsożercami, a na swoje miejsca żerowania wybierają najczęściej podmokłe łąki o niskiej roślinności. W skład ich różnorodnej diety wchodzi m. in. owady, małe ssaki, dżdżownice, ryby, pisklęta małych ptaków oraz żaby (i inne płazy), które wbrew powszechnej opinii nie są podstawowym składnikiem pożywienia bocianów.

Ptaki te często tworzą stada, zarówno podczas żerowania, jak i w trakcie migracji. Szczególne znane są sierpniowe tzw. bocianie sejmiki, na których pod koniec lata gromadzą się dziesiątki, a nawet setki osobników swojego rodzaju ostatni przystanek przez wylotem na zimowisko.

Obecnie w ramach Monitoringu Flagowych Gatunków Ptaków (MFPG) prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzone są badania nad oceną stabilności populacji. W 2014 r. przypada organizowany, co dekadę spis bociana białego, więcej [VII Międzynarodowy Spis Ciconia ciconia](#).

[Poradnik ochrony bociana białego](#)

[Poradnik ochrony bociana białego dla lekarzy weterynarii](#)